

Тернопільська обласна військова адміністрація
Департамент освіти і науки Тернопільської обласної
військової адміністрації
Кременецька обласна гуманітарно-педагогічна
академія ім. Тараса Шевченка
Кафедра іноземних мов і методик їх навчання

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ КОГНІТИВНОЇ ЛІНГВІСТИКИ

рівень вищої освіти другий (магістерський)

галузь знань **01 Освіта / Педагогіка**

спеціальність **014 Середня освіта (Англійська мова і література),**

014 Середня освіта (Німецька мова і література)

освітньо-професійна програма **Середня освіта (мова і література) (англійська),**

Середня освіта (мова і література) (німецька)

Робоча програма навчальної дисципліни «Актуальні питання когнітивної лінгвістики» : [з галузі 01 Освіта / Педагогіка за спеціальністю 014 Середня освіта (Англійська мова і література), 014 Середня освіта (Німецька мова і література) за освітньо-професійною програмою магістра] / Т. Семегин, А. Янков. Кременець, 2022 р. – 18 с.

Розробники:

Семегин Т.С., кандидат філологічних наук, доцент;

Янков А.В., кандидат філологічних наук, доцент.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри іноземних мов та методики їх навчання

Протокол №1 від 31 серпня 2022 року.

В.о. завідувача кафедри іноземних мов та методики їх навчання

Кучер В.В.

1. Вступ

Навчальна дисципліна «Актуальні питання когнітивної лінгвістики» є однією із вибіркових професійних філологічних дисциплін для спеціальностей 014 Середня освіта (Англійська мова і література), 014 Середня освіта (Німецька мова і література), яка викладається в II семестрі в обсязі 4 кредити (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).

2. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка	Вибіркова	
Модулів – 1	Спеціальність: 014 Середня освіта (Англійська мова і література), 014 Середня освіта (Німецька мова і література)	Курс	
Змістових модулів – 2		1-й	1-й
Індивідуальне навчально-дослідне завдання: • академічне есе; • створення відеопрезентації; • пошук речень для ілюстрації певних когнітивних явищ у автентичній літературі.	Освітньо-професійна програма: Середня освіта (Англійська мова і література), Середня освіта (Німецька мова і література)	Семестр	
Загальна кількість годин – 120		2-й	2-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3; самостійної роботи студента – 5	Освітній рівень: другий (магістерський)	Лекційні	
		20	6
		Семинарські	
		22	6
		Самостійна робота	
		78	108
Форма контролю		залік	

Примітка

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить:

для денної форми навчання – 35 % до 65 %;

для заочної форми навчання – 11 % до 89%.

3. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни «Актуальні питання когнітивної лінгвістики» є поглиблення теоретичного і професійного рівня майбутнього лінгвіста, дослідника мови. Курс «Актуальні питання когнітивної лінгвістики» має ознайомлювальний практичний характер. Метою курсу є розширення загально лінгвістичної компетенції мовознавця, а також ознайомлення студентів із теоріями та концепціями когнітивної лінгвістики як одного з напрямів сучасного мовознавства, опанування методів дослідження мови в межах когнітивної парадигми.

Завдання курсу:

1. узагальнення та систематизація теоретичних знань про мову;
2. ознайомлення з новими течіями і напрямками лінгвістики XXI ст.;
3. ознайомлення з теоретико-категоріальним і методологічним апаратом когнітивної лінгвістики;
4. узагальнення історичні засади та чинники формування когнітивної лінгвістики;
5. систематизація принципів сучасної когнітивної лінгвістики;
6. розглянути основні розділи мовознавчих когнітивних досліджень;
7. визначення концепту як одиниці свідомості;
8. ознайомлення з структурою і типологією концептів;
9. визначення наукової, концептуальної та мовної картини світу;
10. систематизація результатів когнітивних досліджень у практиці викладання англійської мови;
11. узагальнення та систематизація процесів концептуалізації і категоризації на основі спостереження мовних фактів;
12. удосконалення інформаційної культури студентів (уміння працювати зі словниками, підручниками, хрестоматіями та додатковою літературою, з залученням Інтернету тощо);
13. поглиблення навичок критичного мислення у роботі із спеціальною літературою; висловлення своєї точки зору на те чи інше лінгвістичне явище.

Програмою дисципліни «Актуальні питання когнітивної лінгвістики» передбачено ознайомлення студентів на лекціях з дослідженнями в галузі когнітивної лінгвістики; виявлення предмета та об'єкта теоретичної дисципліни, сучасних тенденцій і напрямів розвитку. Особлива увага звертається на питання сучасної концептології, зокрема на розуміння структури та типології концептів.

Мета семінарських занять полягає у поглибленні розуміння студентами основних проблем когнітивної лінгвістики, виявленні рівня опанування студентами матеріалу лекцій і рекомендованої літератури, формуванні навичок спостереження за мовним матеріалом, а також вміння робити самостійні висновки, розпізнавати та пояснювати основні мовні явища на практичному матеріалі.

Усі когнітивні дослідження здійснюються на широкому ілюстративному матеріалі, вибраному з художніх і публіцистичних творів англійських авторів та їх українських перекладів.

Курсом передбачено розвиток у студентів вмінь і навичок робити припущення, верифікувати їх, узагальнювати теоретичні положення, застосовувати теоретичний матеріал для пояснення когнітивних явищ мови і мовлення загалом.

Програма курсу складає один модуль-блок, котрий ставить за мету ознайомлення з основними напрямками, ідеями і проблемами когнітивної лінгвістики. У модулі розглядаються такі питання:

- Загальні питання когнітивної лінгвістики.

- Концепт як базове поняття когнітивної лінгвістики.
- Методи і прийоми опису концептів.

Вивчення курсу «Актуальні питання когнітивної лінгвістики» спрямоване на формування у студентів наступних **професійних компетентностей**:

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел, володіння навичками використання інформаційних і комунікаційних технологій у педагогічній діяльності.

ЗК 5. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні. Здатність до самостійного вивчення нових методів дослідження, до зміни наукового та науково-педагогічного профілю професійної діяльності, провадження дослідницької та інноваційної діяльності.

ЗК 6. Здатність спілкуватися рідною мовою як усно, так і письмово. Включає комунікаційні навички, включно із здатністю спілкуватися у сфері професійної діяльності.

ЗК 7. Здатність до використання іноземних мов у професійній діяльності. Використання іноземної мови в обсязі тематики, зумовленої професійними проблемами. Застосовувати в різних ситуаціях знання іноземної мови.

ЗК12. Здатність обмірковувати й оцінювати власну роботу. Розвиток сучасних пізнавальних навичок, пов'язаних з розвитком знань і творчістю.

Фахові компетентності спеціальності (СК):

СК4. Знання сучасних методологічних засад предметної спеціалізації, теорії та історії іноземної мови, дисциплін за вибором із мовознавчих питань.

СК5. Здатність планувати та здійснювати власне наукове дослідження, присвячене суттєвій проблемі сучасної науки в галузі педагогіки та філологічної освіти, узагальнювати й оприлюднювати результати діяльності з розроблення актуальної проблеми державною та іноземними мовами (у фахових виданнях, виступах тощо).

СК10. Володіння іноземною мовою на рівні не нижче C1, дотримання сучасних мовних норм іноземної мови, опанування різних видів мовленнєвої діяльності, формування мотиваційного контексту для продуктивного вивчення іноземної мови, утвердження ролі іноземної мови як засобу міжкультурної комунікації, здатність адекватно використовувати мовленнєві одиниці, демонструвати сформовану мовну й мовленнєву компетенції в процесі професійної і міжособистісної комунікації, володіння різними засобами мовної поведінки в різних комунікативних і соціокультурних контекстах.

СК12. Компетентність у ряді викладацьких стратегій і розуміння їх теоретичних та практичних основ, здатність створювати умови для переносу лінгвістичних знань та навчального досвіду у вивченні іноземної мови, розвивати мовну увагу, виявляти подібності й відмінності в різних мовах, володіння методиками білінгвального та інтегрованого навчання мови і фахового змісту, основами дидактики багатомовності, методикою паралельного вивчення споріднених мов.

СК14. Вільне володіння українською мовою, демонстрування її ресурсів, стильового багатства, вагомості суспільної ролі в державі.

СК15. Володіння засобами організації мовного матеріалу у зв'язний текст; здатність використовувати когнітивно-дискурсивні вміння, спрямовані на сприйняття й породження зв'язних монологічних і діалогічних текстів в усній і письмовій формах, здатність аналізувати й інтерпретувати мовні процеси, зіставляти інформацію.

СК16. Володіння навичками публічного мовлення, аргументації, ведення дискусії і наукової полеміки; здатність творчо й критично осмислювати філологічну інформацію для вирішення теоретичних і практичних завдань у сфері професійної діяльності, вміння здійснювати науковий пошук (зокрема з допомогою цифрових технологій).

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН2. Володіти комунікативною мовленнєвою компетентністю з першої та другої іноземної мови (лінгвістичний, соціокультурний, прагматичний компоненти відповідно до загальноєвропейських рекомендацій із мовної освіти) на рівні С1, здатний вдосконалювати та підвищувати власний компетентнісний рівень у вітчизняному та міжнародному контексті.

ПРН4. Демонструвати розуміння ролі наукових досліджень у житті суспільства, усвідомлення значення науково-дослідницької складової в педагогічній професії в обов'язі, необхідному для організації та проведення власних досліджень та впровадження їх результатів у практику.

ПРН11. Знати мовні норми, соціокультурну ситуацію розвитку іноземної та української мов, особливості використання мовних одиниць у певному контексті, мовний дискурс сучасності.

ПРН15. Зрозуміло доносити власні висновки, знання та їх обґрунтування до осіб, які навчаються, користуючись основними поняттями та термінами професійно-орієнтованих дисциплін з обраної спеціальності та спеціалізації.

ПРН16. Формувати комунікаційну стратегію з суб'єктами взаємодії з дотриманням етичних норм, застосовувати демократичні технології прийняття колективних рішень, враховуючи власні інтереси і потреби інших, використовувати ефективні стратегії спілкування залежно від ситуації.

ПРН18. Визначати рівень особистісного і професійного розвитку, моделювати траєкторію особистісного самовдосконалення, виявляти здатність до самоорганізації професійної діяльності, застосовувати ідеї та концепції для розв'язання конкретних практичних задач.

ПРН20. Виявляти знання про іноземну мову в контексті глобалізаційних процесів.

ПРН22. Здатність до самостійного та автономного навчання упродовж життя, розвиток мотивів самоактуалізації у сфері професійної діяльності, уміння застосовувати творчі здібності, які характеризують готовність до створення принципово нових ідей.

4. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1.

Змістовий модуль 1. Загальні питання когнітивної лінгвістики.

Тема 1. Когнітивно-дискурсивна парадигма у мовознавстві.

Новітні напрями дослідження у сучасній лінгвістиці. Лінгвістичні парадигми дослідження. Когнітивістика. Становлення когнітивно-дискурсивної парадигми. Предмет, об'єкт та витоки науки. Основні завдання та принципи сучасної когнітивної лінгвістики. Ключові поняття та терміни.

Тема 2. Проблема категоризації в когнітивній лінгвістиці.

Категоризація як когнітивний процес. Рівні категоризації в когнітивній лінгвістиці. Принципи категоризації понять Дж. Лакоффа. Диференційні та класифікаційні когнітивні ознаки. Прототипічний підхід до формування категорій. Поняття прототипу.

Тема 3. Принципи і проблеми когнітивної семантики.

Когнітивна семантика як розділ когнітивної лінгвістики. Основні термінопоняття. Постулати когнітивної семантики. Теорія Р. Лекенера. Теорія інтеграції.

Тема 4. Концептуалізація як когнітивний процес.

Поняття концептуалізації. Формування концептів. Визначення концепту. Проблема співвідношення концепту і поняття. Концепт – слово – значення.

Тема 5. Когнітивна граматики.

Профіль і база, траєктор і орієнтир. Когнітивні моделі полісемії. Когнітивна граматики за Р.Ленекером. Когнітивна граматики за Р. Дж. Лакоффом.

Тема 6. Метафоризація як спосіб образного моделювання концепту у мові.

Когнітивна метафора як одна з ключових форм концептуалізації. Лінгвокогнітивний механізм метафори. Дослідження метафори на когнітивному та семантичному рівнях. Мовна та

когнітивна метафори. Класифікація когнітивної метафори. Роль метафори у концептуалізації емоцій. Дослідження метафоричних концептів Дж. Лакоффом та М. Джонсоном.

Тема 7. Дискурс у когнітивній лінгвістиці.

Дискурс і текст як об'єкти когнітивної лінгвістики. Еволюція ідей про дискурс. Питання типології дискурсу. Рівні когнітивної структури тексту.

Змістовий модуль 2. Концепт як базове поняття когнітивної лінгвістики.

Тема 8. Основні напрямки дослідження сучасної концептології.

Розгалуженість підходів до вивчення концептів. Лігвокультурний, лінгвокогнітивний, психолінгвістичний підходи та ін. Концепт і проблема невербальності мислення. Засоби вербалізації концептів. Концептосфера. Поняття наукової, концептуальної та мовної картини світу. Структура концепту: образ, інформаційний зміст, інтепретаційне поле. Концепти і антиконцепти.

Тема 9. Методика концептуально-семантичного аналізу.

Побудова номінативного поля концепту. Номінативна густина концепту. Експериментальні методики дослідження концептів. Опис семантики мовних засобів номінативного поля. Верифікація результатів опису концептів. Когнітивна інтерпретація. Моделювання концепту. Концепт у вимірах етнокультури.

5. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1 Загальні питання когнітивної лінгвістики.												
1. Когнітивно-дискурсивна парадигма у мовознавстві. Новітні напрями дослідження у сучасній лінгвістиці. Лінгвістичні парадигми дослідження. Когнітивістика. Становлення когнітивно-дискурсивної парадигми. Предмет, об'єкт та витоки науки. Основні завдання та принципи сучасної когнітивної лінгвістики. Ключові поняття та терміни.	17	4	4			9	16	2	2			12
2. Проблема категоризації в когнітивній лінгвістиці. Категоризація як когнітивний процес. Рівні категоризації в когнітивній лінгвістиці. Принципи категоризації понять Дж. Лакоффа. Диференційні та класифікаційні когнітивні	13	2	2			9	12					12

ознаки. Прототипічний підхід до формування категорій. Поняття прототипу.												
3. Принципи і проблеми когнітивної семантики. Когнітивна семантика як розділ когнітивної лінгвістики. Основні термінопоняття. Постулати когнітивної семантики. Теорія Р. Лекенера. Теорія інтеграції.	13	2	2			9	16	2	2			12
4. Концептуалізації як когнітивний процес. Поняття концептуалізації. Формування концептів. Визначення концепту. Проблема співвідношення концепту і поняття. Концепт – слово – значення.	13	2	2			9	12					12
5. Когнітивна граматика. Профіль і база, траектор і орієнтир. Когнітивні моделі полісемії. Когнітивна граматика за Р.Ленекером. Когнітивна граматика за Р. Дж. Лакоффом.	13	2	2			9	12					12
6. Метафоризація як спосіб образного моделювання концепту у мові. Когнітивна метафора як одна з ключових форм концептуалізації. Лінгвокогнітивний механізм метафори. Дослідження метафори на когнітивному та семантичному рівнях. Мовна та когнітивна метафори. Класифікація когнітивної метафори. Роль метафори у концептуалізації емоцій. Дослідження метафоричних концептів Дж. Лакоффом та М. Джонсоном.	13	2	2			9	12					12
Тема 7. Дискурс у когнітивній лінгвістиці. Дискурс і текст як	13	2	2			9	12					12

об'єкти когнітивної лінгвістики. Еволюція ідей про дискурс. Питання типології дискурсу. Рівні когнітивної структури тексту.												
Разом за змістовим модулем 1	95	16	16			63	92	4	4			84
<i>Змістовий модуль 2. Концепт як базове поняття когнітивної лінгвістики.</i>												
8. Основні напрямки дослідження сучасної концептології. Розгалуженість підходів до вивчення концептів. Лігвокультурний, лінгвокогнітивний, психолінгвістичний підходи та ін. Концепт і проблема невербальності мислення. Засоби вербалізації концептів. Концептосфера. Поняття наукової, концептуальної та мовної картини світу. Структура концепту: образ, інформаційний зміст, інтерпретаційне поле. Концепти і антиконцепти.	11	2	2			7	16	2	2			12
9. Методика концептуально-семантичного аналізу. Побудова номінативного поля концепту. Номінативна густина концепту. Експериментальні методики дослідження концептів. Опис семантики мовних засобів номінативного поля. Верифікація результатів опису концептів. Когнітивна інтерпретація. Моделювання концепту. Концепт у вимірах етнокультури.	12	2	2			8	12					12
Тест	2		2									
Разом за змістовим модулем 2	25	4	6			15	28	2	2			24
ВСЬОГО ЗА СЕМЕСТР	120	20	22			78	120	6	6			108

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	К-сть годин
Змістовий модуль 1. Загальні питання когнітивної лінгвістики.		
1.	Когнітивно-дискурсивна парадигма у мовознавстві. Новітні напрями дослідження у сучасній лінгвістиці. Лінгвістичні парадигми дослідження. Когнітивістика. Становлення когнітивно-дискурсивної парадигми. Предмет, об'єкт та витoki науки. Основні завдання та принципи сучасної когнітивної лінгвістики. Ключові поняття та терміни.	4
2.	Проблема категоризації в когнітивній лінгвістиці. Категоризація як когнітивний процес. Рівні категоризації в когнітивній лінгвістиці. Принципи категоризації понять Дж. Лакоффа. Диференційні та класифікаційні когнітивні ознаки. Прототипічний підхід до формування категорій. Поняття прототипу.	2
3.	Принципи і проблеми когнітивної семантики. Когнітивна семантика як розділ когнітивної лінгвістики. Основні термінопоняття. Постулати когнітивної семантики. Теорія Р. Лекенера. Теорія інтеграції.	2
4.	Концептуалізації як когнітивний процес. Поняття концептуалізації. Формування концептів. Визначення концепту. Проблема співвідношення концепту і поняття. Концепт – слово – значення.	2
5.	Когнітивна граматики. Профіль і база, траектор і орієнтир. Когнітивні моделі полісемії. Когнітивна граматики за Р. Ленекером. Когнітивна граматики за Р. Дж. Лакоффом.	2
6.	Метафоризація як спосіб образного моделювання концепту у мові. Когнітивна метафора як одна з ключових форм концептуалізації. Лінгвокогнітивний механізм метафори. Дослідження метафори на когнітивному та семантичному рівнях. Мовна та когнітивна метафори. Класифікація когнітивної метафори. Роль метафори у концептуалізації емоцій. Дослідження метафоричних концептів Дж. Лакоффом та М. Джонсоном.	2
7.	Дискурс у когнітивній лінгвістиці. Дискурс і текст як об'єкти когнітивної лінгвістики. Еволюція ідей про дискурс. Питання типології дискурсу. Рівні когнітивної структури тексту.	2
Змістовий модуль 2. Концепт як базове поняття когнітивної лінгвістики.		
8.	Основні напрями дослідження сучасної концептології. Розгалуженість підходів до вивчення концептів. Лінгвокультурний, лінгвокогнітивний, психолінгвістичний підходи та ін. Концепт і проблема невербальності мислення. Засоби вербалізації концептів. Концептосфера. Поняття наукової, концептуальної та мовної картини світу. Структура концепту: образ, інформаційний зміст, інтепретаційне поле. Концепти і антиконцепти.	2
9.	Методика концептуально-семантичного аналізу. Побудова номінативного поля концепту. Номінативна густина концепту. Експериментальні методики дослідження концептів. Опис семантики мовних засобів номінативного поля. Верифікація результатів опису концептів. Когнітивна інтерпретація. Моделювання концепту. Концепт у вимірах етнокультури.	2
10	Тест	2

Всього	22
---------------	-----------

7. Самостійна робота

Самостійна робота студентів включає:

- підготовку теоретичних питань курсу, критичне осмислення основної та додаткової літератури, першоджерел
- вивчення тем, що винесені на самостійне опрацювання
- виконання практичних завдань
- відповіді на запитання для самоконтролю
- підбір прикладів рідної та іноземної мови для ілюстрації теоретичного матеріалу
- перегляд відео-фрагментів
- укладання таблиць, схем, відеопрезентацій тощо.

Питання для самостійного опрацювання:

№ з/п	Назва теми	К-сть годин
1.	Когнітивні науки і когнітивна революція. Зміна парадигм.	9
2.	Поняття антропоцентризму. Школи когнітивної лінгвістики в Європі.	9
3.	Фрейми та скрипти. Специфіка мовних фреймів.	9
4.	Концептосфера як системно упорядкована сукупність концептів.	9
5.	Еволюція класичної теорії категорій.	9
6.	Фігури мови в когнітивному аспекті.	9
7.	Дискурс-аналіз як новітній метод лінгвістичних досліджень.	9
8.	Гендерна концептологія.	7
9.	Концепт як складова мовної картини світу.	8
	Всього	78

Критерії оцінювання самостійної роботи

Оцінювання результатів самостійної роботи студента відбувається на семінарських заняттях і під час поточного та підсумкового тестування. При оцінюванні береться до уваги повнота висвітлення тем модуля, логічна послідовність викладу теоретичної проблеми, володіння термінологією, обізнаність з літературою, критичність наукового мислення.

Знання студентів оцінюється з самостійної роботи за наступними критеріями:

«відмінно» - студент засвоїв теоретичний матеріал, який винесений на самостійну роботу, вільно володіє навчальним матеріалом на підставі вивченої основної та рекомендованої літератури, аргументовано висловлює свої думки, вміє застосовувати вивчений матеріал при аналізі мовного і мовленнєвого матеріалу, проявляє творчий підхід до виконання завдань;

«добре» - студент засвоїв теоретичний матеріал з відповідної теми який винесений на самостійну роботу, володіє певним обсягом навчального матеріалу, здатний його аналізувати та застосовувати при аналізі мовного і мовленнєвого матеріалу, але не має достатніх знань та вмінь для формулювання висновків, допускає несуттєві неточності;

«задовільно» - студент не повністю засвоїв тему для самостійного опрацювання, володіє навчальним матеріалом на репродуктивному рівні, невпевнено орієнтується в рекомендованій літературі, уміє використовувати знання в стандартних ситуаціях;

«незадовільно» - студент не опанував навчальний матеріал з відповідної теми для самостійного опрацювання або ж володіє навчальним матеріалом поверхово й фрагментарно, не знає основних термінів з навчальної дисципліни, не орієнтується в літературі.

8. Індивідуальні завдання

Однією з форм поза аудиторної роботи студента є індивідуальне навчально-дослідне завдання. Індивідуальна навчальна робота покликана сформувати практичні навички роботи студентів зі спеціальною літературою, орієнтувати їх на інтенсивну роботу, критичне осмислення здобутих знань та поглиблене вивчення теоретичних і практичних проблем дисципліни «Актуальні питання когнітивної лінгвістики» з метою підвищення якості професійної підготовки.

Метою (ІНДЗ) є поглиблення, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань студента з навчального курсу і розвиток навичок самостійної роботи. Основним завданням цього виду діяльності є поглиблення набутих під час аудиторних занять знань з когнітивної лінгвістики та удосконалення вмінь та навичок здійснення наукового аналізу мовних явищ та демонстрації дослідних прийомів на конкретному текстовому матеріалі.

Індивідуальне навчально-дослідне завдання передбачає систематизацію, закріплення, розширення теоретичних і практичних знань з курсу, розвиток навичок самостійної роботи з літературними джерелами, вміння презентувати результати роботи.

ІНДЗ виконується самостійно. На початку семестру кожен студент отримує тему ІНДЗ, що відповідає проблематиці практичних занять та лекційного курсу. Студент має право самостійно обрати тему ІНДЗ заздалегідь узгодивши її з викладачем. Під час проведення практичних занять студент повинен презентувати результати своєї роботи у режимі PowerPoint з використанням мультимедійного обладнання. Оцінка за ІНДЗ враховується при виведенні підсумкової оцінки, і її вага може становити від 30% до 50% в залежності від складності та змісту завдання.

Рекомендовані види ІНДЗ:

- академічне есе (реферат) обсягом 6–10 сторінок друкованого тексту формату А-4;
- виготовлення відеопрезентації (10-20 слайдів) з певної проблеми когнітивної лінгвістики з опрацюванням першоджерел (монографій, статей, авторефератів та лексикографічної літератури).
- підготовка наочних матеріалів для ілюстрації різних когнітивних явищ;
- пошук речень для ілюстрації певних когнітивних явищ у автентичній літературі.

Академічне есе повинно містити такі структурні елементи як вступна частина, в якій зазначається проблематика та термінологічний апарат до теми, основна частина (виклад теоретичного матеріалу по темі та надання ілюстративних прикладів, що підтверджують задекларовані теоретичні положення), висновки та список використаної літератури. Під час написання академічного есе студент повинен опрацювати не менше п'яти джерел з відповідними посиланнями на них у тексті роботи. Текст роботи має містити реферативне викладення матеріалу з приводу визначеної теми.

ІНДЗ складається з титульної сторінки; змісту; вступу; основної частини; висновків; списку використаної літератури; додатків (за необхідності).

Вступ має розкривати актуальність обраної теми, її проблематику та мету завдання. **Основна частина** має містити викладення матеріалу теми. **У висновку** потрібно висловити міркування стосовно досягнення мети роботи. У друкованому варіанті обсяг роботи повинен становити 7 – 10 стор. Орієнтовна кількість сторінок у структурі ІНДЗ становить: вступ – 1 стор.; основна частина 5 – 8 стор.; висновок – 1 стор.; список використаної літератури – 1 стор.

Відеопрезентація виконується у довільній формі в режимі Power Point з обов'язковим наданням відповідних дефініцій до обраної тематики, ключових теоретичних положень, викладених у лаконічній формі, та наданням ілюстративних прикладів, що вдало підтверджують теоретичні положення по темі. Оцінюватиметься також творчий підхід та естетичність відеоподання матеріалу.

На перевірку здається диск з відео презентацією у Power Point (CD-ROM) та примірник роздрукованого матеріалу у форматі А-4.

Критерії оцінювання ІНДЗ	
18-20	Тему ІНДЗ розкрито повністю; робота виконана з використанням першоджерел; структура роботи логічна; студент вільно користується лінгвокогнітивною термінологією і застосовує базові методики семантико-когнітивного, аналізу, текст проекту не містить граматичних, лексичних чи смислових помилок; захист роботи показав глибокі знання студента з предмету дослідження.
14-18	Тему ІНДЗ розкрито; робота виконана з використанням першоджерел; студент правильно застосовує вивчений матеріал, уміє аналізувати, встановлювати зв'язки між когнітивними явищами, робити висновки. Структура роботи логічна з деякими смисловими похибками; текст проекту містить незначну кількість граматичних, лексичних чи смислових помилок; захист роботи показав глибокі знання студента з предмету дослідження.
8-13	Тему ІНДЗ розкрито неповністю; робота виконана з використанням малої кількості першоджерел; структура роботи логічна з деякими змістовими недоліками; текст проекту містить велику кількість граматичних, лексичних чи смислових помилок; захист роботи показав, що студент недостатньо ознайомлений з предметом дослідження.
1-7	Тему ІНДЗ не розкрито; робота виконана з використанням одного першоджерела (компілятивний характер); структура роботи нелогічна; текст проекту містить велику кількість граматичних, лексичних чи смислових помилок; захист роботи показав, що студент не ознайомлений з предметом дослідження.

9. Методи навчання

Комплексне використання різноманітних методів організації і здійснення навчально-пізнавальної діяльності студентів та методів стимулювання і мотивації їх навчання, що сприяють розвитку творчих засад особистості майбутнього фахівця, вчителя іноземної мови, з урахуванням індивідуальних особливостей учасників навчального процесу й спілкування.

З метою формування професійної компетенції майбутнього вчителя типологічний аналіз мовних одиниць і явищ здійснюється у межах кожного мікрорівня за допомогою порівняльного, компонентного й когнітивного методів.

Методами навчання є також:

- лекція
- проблемний виклад матеріалу
- розповідь-пояснення
- навчальна дискусія
- ілюстрація
- демонстрація
- вправи
- метод спостереження й аналізу мовних фактів
- робота з підручником
- організація самостійного пошуку матеріалу
- робота з науковою літературою
- використання мультимедійних і комп'ютерних технологій
- аналіз відео-фрагментів

10. Методи контролю

Педагогічний контроль здійснюється з дотриманням вимог об'єктивності, індивідуального підходу, систематичності і системності, всебічності та професійної спрямованості контролю. Використовуються такі методи контролю (усного, письмового), які мають сприяти підвищенню мотивації студентів-майбутніх фахівців до науково-пізнавальної діяльності. Відповідно до специфіки фахової підготовки перевага надається усному і письмовому контролю, тестовим завданням.

Методами контролю є також:

- усне опитування (індивідуальне, фронтальне) під час семінарських занять
- перевірка конспектів першоджерел
- оцінювання практичного виконання різноманітних завдань і вправ
- заслуховування доповідей і академічних есе
- презентація відео-презентацій
- експрес-тести
- підсумковий модульний тест

Критерії оцінювання усної відповіді на семінарських заняттях

Оцінка **Відмінно** передбачає:

1. Повне викладення теоретичного питання;
 2. Надання необхідних дефініцій понять;
 3. Вміння творчо аналізувати лінгвістичний матеріал і робити узагальнюючі підсумкові висновки;
 4. Вміння зіставляти мовні явища в англійській та українській мовах, виявляючи специфіку відповідних явищ в обох мовах;
 5. Коректне мовлення;
 6. Змістовна, логічна, чітка побудова відповіді;
 7. Граматично, лексичне та стилістично правильне мовне оформлення.
- Допускається до 4-х граматичних або лексичних помилок.

Оцінка **Добре** передбачає невиконання однієї вимоги до змісту або однієї-двох вимог до форми. Допускається 5-6 граматичних або лексичних помилок.

Оцінка **Задовільно** передбачає такі вимоги: невиконання 2-3 вимог до змісту або однієї вимоги до форми. Допускається до 9 граматичних або лексичних помилок.

Оцінка **Незадовільно** передбачає невиконання 4-5 вимог до змісту та двох вимог до форми. Наявність у відповіді студента 10 та більше граматичних або лексичних помилок.

Критерії оцінювання письмової відповіді на семінарських заняттях

Письмові відповіді студентів оцінюються двома оцінками:

1) **за зміст** (повнота висвітлення теми модуля, логічна послідовність викладу теоретичної проблеми, відповідність змісту роботи темі, стиль, виразні засоби та ін.)

2) **за грамотність:** враховуються помилки граматичного, стилістичного, орфографічного і пунктуаційного характеру.

Оцінка **Відмінно** ставиться, якщо повністю розкрита тема змістового модуля, продемонстрована логічна послідовність викладу, творчий виклад концепції. Оцінка Відмінно ставиться при наявності на сторінці до 4 несуттєвих орфографічних, граматичних або лексичних помилок.

Оцінка **Добре** ставиться, якщо тема змістового модуля розкрита у повному обсязі, продемонстрована логічна послідовність викладу. Допускаються незначні стилістичні помилки (не більше 1-2 на сторінку) і деякі недоліки у висвітленні аналізованої теоретичної проблеми. Оцінка Добре ставиться при наявності в роботі не більше 5-6 орфографічних граматичних і лексичних помилок.

Оцінка **Задовільно** ставиться за неповне висвітлення змісту проблеми, порушення логічної послідовності викладу, за слабкі знання теоретичного матеріалу, бідність засобів вираження думки, поганий стиль. Оцінка Задовільно ставиться при наявності не більше 9 орфографічних, граматичних або лексичних помилок.

Оцінка **Незадовільно** ставиться за невідповідність змісту темі модуля, за примітивні знання теоретичної проблеми, невміння правильно використовувати лексичний матеріал, за примітивний стиль.

Оцінка **Незадовільно** ставиться при наявності більше 10 помилок, перелічених вище.

11. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота		Тест	ІНДЗ (есе, проект)	Сума
Лекції	Семінарські			
	50	30	20	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
67-74	D	задовільно	

60-66	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Критерії оцінювання відповіді студента під час заліку

90–100 балів — **високий** рівень знань (теоретичний зміст курсу засвоєно повністю, студент демонструє глибокі системні знання програмного матеріалу, повне оволодіння лінгвістичною термінологією і методологією, творчий виклад концепції, сформовані практичні навички роботи із мовним і мовленнєвим матеріалом, вичерпні відповіді на додаткові питання);

82–89 балів — **середній** рівень знань (теоретичний зміст курсу засвоєно повністю, повне оволодіння лінгвістичною термінологією і методологією, аргументований, логічний, послідовний виклад концепції, допускає незначні помилки при проведенні лінгвістичного аналізу мовних і мовленнєвих явищ);

75–81 балів — **середній** рівень знань (теоретичний зміст курсу засвоєно повністю, задовільне оволодіння лінгвістичною термінологією і методологією, аргументований виклад концепції, недостатньо сформовані практичні навички роботи із мовним і мовленнєвим матеріалом);

67–74 балів — **достатній** рівень знань (теоретичний зміст курсу засвоєно фрагментарно, достатнє оволодіння лінгвістичною термінологією і методологією, репродуктивний виклад концепції, недостатньо сформовані практичні навички роботи із мовним і мовленнєвим матеріалом);

60–66 балів — **достатній** рівень знань (теоретичний зміст курсу засвоєно частково, достатнє оволодіння лінгвістичною термінологією і методологією, репродуктивний виклад концепції, відсутність конкретних прикладів, які б підтверджували теоретичні положення, недостатньо сформовані практичні навички роботи із мовним і мовленнєвим матеріалом);

0–59 балів — **низький** рівень знань (теоретичний зміст курсу засвоєно частково, низький рівень оволодіння лінгвістичною термінологією і методологією, фрагментарний виклад концепції, несформовані практичні навички роботи із мовним і мовленнєвим матеріалом).

12. Методичне забезпечення

Методичне забезпечення курсу представлено наступними навчально-методичними матеріалами:

- робоча програма
- стислі конспекти лекцій
- навчально-методичний посібник для семінарських занять
- питання до семінарських занять
- практичні завдання за тематикою змістових модулів
- тестові завдання
- індивідуальні навчально-дослідні завдання
- відео-презентації до семінарських занять

13. Рекомендована література

Базова література:

1. Потапенко С.І. Вступ до когнітивної лінгвістики : [навчальний посібник]. Ніжин: Видавництво НДУ імені Миколи Гоголя, 2013. 140 с.
2. Приходько А. М. Концепти і концептосистеми в когнітивно-дискурсивній парадигмі лінгвістики. Запоріжжя: Прем'єр, 2008. 332 с.
3. Селіванова О. О. Сучасна лінгвістика : напрями та проблеми [підручник]. Полтава: Довкілля-К, 2008. 712 с.
4. Cognitive Linguistics: Foundations, Scope and Methodology / [ed. T. Janssen, G. Redeker]. Berlin, N.Y. : Mouton de Gruyter, 1999. 270 p.
5. Croft W. Cognitive Linguistics. Cambridge University Press, 2004. 356 p.
6. Lakoff G. Metaphors we live by. London: the University of Chicago Press, 2003. 277 p.

Допоміжна література:

7. Белова А. Д. Лінгвістичні перспективи і прогнози у ХХІ столітті. *Лінгвістика ХХІ століття: нові дослідження і перспективи*. № 1. 2006. С. 22-32.
8. Воронцова Н. Г. Комунікативна інтеракція зі стороннім реципієнтом: лінгвопрагматичний та когнітивний аспекти (на матеріалі англійської мови) [монографія]. Кременець: ВЦ КОГПІ ім. Тараса Шевченка, 2009. 246 с.
9. Голубовська І. О. Етнічні особливості мовних картин світу [монографія]. [2-е вид., випр. і доп.]. Київ: Логос, 2004. 284 с.
10. Денисова С.П. Нові об'єкти лінгвістики: міф чи реальність? *Актуальні проблеми іноземної філології: лінгвістика та літературознавство* [міжвуз. зб. наук. ст.]. Бердянськ: БДПУ, 2012. Вип. VII. С. 6-14.
11. Evans V. Cognitive linguistics. An introduction. Edinburgh: Edinburgh University Press, 2006. 830 p.
12. Fodor J. A. Concepts: Where cognitive science went wrong. N. Y.: Oxford University Press, 1998. 174 p.
13. Geeraerts D. Introduction. A rough guide to cognitive linguistics. *Cognitive linguistics: basic readings*. Berlin, New-York: Mouton de Gruyter, 2006. P. 1-28. (Cognitive linguistics research; 34).
14. Geeraerts D. Introducing cognitive linguistics. *The Oxford handbook of cognitive linguistics*. Oxford, New York: Oxford University Press, 2007. P. 3-21.
15. Heine B. Cognitive Foundations of Grammar. Oxford, New-York: Oxford University Press, 1997. 185 p.
16. Jackendoff R. Semantics and Cognition. Cambridge (Mass). MIT Press, 1983. 283 p.
17. Lakoff G. Women, fire and other dangerous things. What categories reveal about mind. Chicago; L. : Univ. of Chicago Press, 1987. – 614 p.
18. Langacker R. W. Cognitive grammar: A basic introduction. N. Y.: Oxford University Press, 2008. 584 p.
19. Murphy G. L. The big book of concepts. Cambridge, MA: MIT Press, 2004. 568 p.
20. Rosch E. Natural categories. *Cognitive Psychology*. Elsevier, 1973. V 7. P. 328-350.
21. Rosch E.H. Cognitive representation of semantic categories. *Journal of Experimental Psychology*. 1975. Vol. 104. P. 192-233.
22. Wierzbicka A. Semantics, culture, and cognition: universal human concepts in culture-specific configurations. New York, Oxford: Oxford University Press, 1992. 487 p.

Лексикографічні джерела:

1. Мартинюк А. П. Словник основних термінів когнітивно-дискурсивної лінгвістики. Харків: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2011. 196 с.

2. A thesaurus of English Traditional Metaphors / Ed. by P. R. Wilkinson. L. & N.Y.: Routledge, 2006. 2034 p.
3. Evans V. A Glossary of Cognitive Linguistics. Edinburg: Edinburg University Press, 2007. 239 p

Інформаційні ресурси:

<http://www.linguistics-online.com>
<http://www.edufind.com/english/>
<http://web2.uvcs.uvic.ca/elc/studyzone/>
<http://www.askoxford.com>
<http://www.usingenglish.com>
<http://www.britishcouncil.org/learningenglish.htm>
<http://www.psyc.leeds.ac.uk/research/metaphor/>
<http://www.cogling.org/>
<http://www.brill.com/dlcl>
<http://benjamins.com/online/met/>